

200 illik erməni

layihəsinin sonu

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin liderliyi ilə dövlətimiz regionun tarixində yeni bir sahifə açdı. 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığımız parlaq Zəfəri və bu qələbənin bölgəmizdə yaratdığı yeni reallığı dövlətimizin sentyabrın 20-də Qarabağdakı separatçılara qarşı ildirim sürəti ilə həyata keçirdiyi anti-terror tədbirləri tamamladı.

Azərbaycan dövlətinin gücündən sonra duruş getirə bilməyən separatçılar ağ bayraq qaldırıb silahı yerə qoymağa, dövlətimizin irəli sürdüyü şərtlərlə razılışmağa məcbur oldular. Xankəndidəki separatçı rejim buraxıldı, Ermənistən Qarabağdakı silahlı birləşmələri tama-milə tərk-silah edildi. Qarabağ bölgəsində Azərbaycan dövlətinin tam suverenliyi bərpa olundu. Uzun illər hərbi xuntaya rəhbərlik edənlər, mülki əhalini öz girovluqlarında saxlayanlar, Azərbaycana qarşı dövləti cinayətlər törədənlər qandallaraq əməllərinə görə ədalət mühakiməsi qarşısında cavab vermək üçün Bakıya götirildilər.

44 günlük Vətən müharibəsindən ötən iki ildə baş verənləri, anti-terror tədbirləri ərefəsində və tədbirlərindən sonra cərəyan edən prosesləri nəzərdən keçirdikcə bütün həqiqətlər öz yerini tutur. Mənzərə tam aydınlaşır və Azərbaycanın əldə etdiyi tarixi nailiyət ayrı-ayrı epizodları ilə deyil, tam şəkil-də, bütün əzəməti ilə göz önündə canlanır. Müzəffər Ordumuzun Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin nə qədər böyük bir tarixi missiyəni uğurla yerinə yetirdiyini görürük.

"Böyük Ermənistən" oyunu darmadağın edildi

Azərbaycanın bu nailiyəti yalnız ölkənin bəlli bir hissəsində baş qaldırmış separatçılara qarşı tədbirlərdə əldə edilmiş uğur deyil. Bu qələbə qonşu dövlətlə regional münaqişədə qazanılmış zəfər deyil. Bu, böyük dövlətlərin birbaşa müəllifliyi ilə, onların havadarlığı əsasında 200 ildən bəri davam və inkişaf etdirilən, genişləndirilən layihənin darmadağın edilməsidir. Dünya güclərinin ermənilərdən istifadə edərək əsrlər əvvəldə regionda biz azərbaycanlıların canıqanı bahasına bir-birinə qarşı oynadıqları "böyük Ermənistən" oyununun pozulmasıdır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu 200 illik layihəni fiaskoya uğradı. Cənubi Qafqaz regionunun, bu torpaqlarda yaşayan, yaşayacaq insanların gələcəyini bu qanlı oyunun təhlükələrindən xilas etdi. Əsrlər boyu süren toqquşmalardan, insan faciələrindən, qandan-qadadan, nəhayət ki, qurtuluşa doğru qapı açdı.

Azərbaycan Prezidentinin yaratdığı yeni reallıqdan yaşadığımız coğrafiyada əbədi sülhə, əməkdaşlığı, dayanıqlı inkişafı doğru aydın yol görünür. Məkrili qüvvələrin 200 illik "böyük Ermənistən" layihəsini aradan qaldıran dövlətimiz bu reallıqdakı əməkdaşlıq inkişaf yolunda qoruyub saxlamaq, davam etdirmək, eyni səmimi niyyətləri paylaşan hər kəsi Cənubi Qafqazın gələcəyi ilə bağlı vahid amallar ətrafin-də bir araya getirmək əzmindədir. Dövlət rəhbərimiz tarixi missiyəni davam etdirir və bir zamanlar Cüm-huriyyət qurucularımızın da can atdıqları, lakin tarixin gərdişindən, erməni layihəsi müəlliflərinin məkrili planlarından müyəssər ola bilmədikləri Qafqaz Evi ideyasının reallaşmasından ötrü bütün imkanlardan istifadə edilməsinə çalışır. Yaranmış yeni reallıqların belə bir ideyani həyata keçirmək, Cənubi Qafqazda əbədi sülhü, əməkdaşlığı, qarşılıqlı maraqlara əsaslanan birgə fəaliyyəti təmin etmək üçün nə qədər böyük fürsət olduğunu dövlət rəhbərimizin bu günlərdə Gürcüstan'a rəsmi səfərində, burada veri-

lən bəyanatlarda, bölgədə yaşayan insanlara və ümumən dünyaya çatışılarda da hər birimiz izledik. Bu mənada, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin liderliyi təkcə xalqımızın şansı deyil, regionda belə güclü, qətiyyətli bir liderin fəaliyyəti, böyük gələcəyə, strateji hədəflərə yönəlmış addımları ümumən Cənubi Qafqaz insanları üçün tarixin böyük bir töhfəsidir.

Antiterror əməliyyatının nəticələri ilə, separatçıların xəstə miflərlə zəhərlənmiş başının əzilməsi ilə, bu əməliyyatdan sonra Qarabağdakı quldurların tərk-silah edilərək, silahlarını tehvil verərək 30 il ərzində torpaqlarımızda qazdiqları gizli yuvalardan birdəfəlik çəkilib getmələri ilə yeni tarix başlanır. Hər səhifəsində insan faciələri, göz yaşları, itkilər, ağrı-acılar, məyusluqlar olan, böyük bir nəslin ömrünün itirilmiş illərinin əzablı xatirələri yazılmış köhnə dəftər qapandı.

Bölgəmizdə insanlar rahat nəfəs alacaqlar

Azərbaycan Prezidentinin anti-terror tədbirləri uğurla başa çatıldırdıqdan sonra xalqımıza 20 sentyabr 2023-cü il tarixli müraciətində də bəyan etdiyi kimi, bu, Cənubi Qafqazda yeni reallıq, uzunmüddətli sülh yaradacaq. Bunun üçün Ermənistən tərefinin revanşist fikirlərə yaşamadığını əmin olmayıq, onlar isə əmin olmalıdır ki, Azərbaycanın onların torpağında gözü yoxdur. Azərbaycan bütün ölkələrin beynəlxalq hüquq normaları ilə təsbir olunmuş ərazi bütövlüyü tanığını hər zaman bəyan edib. İndi Cənubi Qafqaz dövlətlərinin kənar tosirlərdən uzaq duraraq, bir-birinin ərazi bütövlüyü, dövlətçilik dəyərlərinə hörmətlə yanaşaraq, həm də inanaraq və gələcəyə baxaraq bölgədə əbədi sülh və inkişaf üçün birgə çalışması vaxtidır. Qeyri-adekvat davranışları, Ermenistana dəstək bəyanatları, Azərbaycana qarşı ikili standartları, riyakar yanaşmaları ilə erməniləri daha da başdan çıxaran, onlardan alver predmeti kimi istifadə edən, bulanıq suda balıq tutub pul qazanan, dar məqamda isə ermənilərin yanında durmağı da təpərləri çatmayan dırnaqarası erməni cəfəkəsləri də artıq regiondan el əkməlidirlər. Bu torpaqlardan uzaq durmalıdır. Cənubi Qafqaz artıq rahat nəfəs almışdır.

200 illik erməni layihəsini yenə davam etdirmək istəyənlərin, buna cəhd göstərənlərin nə qədər riyakar xislətə malik olduqlarına artıq töccüb hissi de itir. Bir anlıq təsəvvür edək ki, dünyanın ən güclü, ən demokratik, ən ədalətli dövləti adına iddialı bir ölkəyə rəhbərlik etmək istəyən, bunun üçün nəzərdəlik fəaliyyətinə başlayan biri erməni hərbi canilərinin 44 günlük Vətən mühəribəsi vaxtı Gəncəyə, Bərdəyə raket hückumu, cəbhə xəttindən yüz kilometrlərlə kənar da yuzlərlə mülki sakinimizin həyatına son qoymuş cinayətini Azərbaycanın törətdiyi akt kimi efirdən təqdim edir. Yaxud uzun illər ATƏT-in Minsk qrupunun üzvü kimi, guya, münaqişənin həllinə çalışın, guya, regiona sülh getirməyə can atan Fransa revanşist qüvvələrin dirilib bölgəmizi yenidən qançanağına döndərmələri üçün Ermənistənə silah örür. Əfsus ki, bütün bunlar sadəcə absurd təsəvvür deyil, şahidi olduğumuz reallıqlardır. Belə reallıqları izlədikcə Azərbaycan dövlətinin nə qədər qorxulu, təhlükəli qüvvələrə qalib gəldiyini görür və bundan qırurlarıq.

Onlar öz məkrili oyunlarını, əlaqəsiz alverlərini daha buralarda qurmamalıdır. Onda davamlı münaqişələrdən, qan-qadadan, gözənləməzləklərdən cana doymuş insanlar rahatlıq tapacaqlar. Cənubi Qafqaz sülh və inkişaf cənətinə çevriləcək. Azərbaycan re-

gionun lider dövləti kimi bunu etmək gücündə, imkanındadır.

"Biz təklif edirik ki, Cənubi Qafqaz ölkələrinin gələcəyi sülhə, əmin-amanlıqla, inkişafa söykənsin. Biz təklif edirik ki, bölgəmizdən uzaqda yerləşən, ancaq öz siyasi gündəliyini güdən və erməni xalqından bir alet kimi istifadə edən, onları istismar edən və dar gündə onları, necə deyərlər, satan qüvvələr, saxtakarlar, korrupsiyalasmış siyasetçilər ol çəksinlər bizdən. Dünyanın o başında oturub bizə qarşı əsassız ittihamlar irəli süron-lər əl çəksinlər bizdən, qoysunlar Cənubi Qafqaz rahat nəfəs alınsın. Bu bölgə əsrlər boyu davalar, savaşlar, qanlı toqquşmalar məkməni olmuşdur. Yetər artıq!" - deyə dövlətimizin başçısı bildirmişdir.

Qandallanmış separatçılar

Azərbaycan Prezidentinin bu kəlmələri təxminən 200 il davam edən ssenariyə, uzun illər ərzində müəyyən dairələrə xeyli dividendlər qazandırmış məkrli oyunlara qoyulan qətiyyətlinidir. Dövlətimizin rəhbəri İlham Əliyevin Vətən mühəribəsi ərefəsində səsləndirdiyi "Qarabağ Azərbaycandır" kəlmələrindən sonra bu mesaj da əsrlər əvvəl başlanmış "böyük Ermənistən" oyununu yenə də davam etdirmək niyyətində olanlara, bu iki əsr ərzində on minlərlə günahsız insanın ömrünə son qoymuş erməni layihəsini davam etdirməyə can atanlara qətiyyətli xəbərdarlıqdır. Azərbaycan bu layihəye artıq son qoyma onu tarixin arxivinə göndərdi. Bundan sonra heç zaman kiminsə onu diriltməsinə imkan verməyəcək.

Azərbaycanın bu tarixi uğuru həm ölkəmizin, həm ümumən regionumuzun gələcək inkişafı və tərəqqisi baxımından çox mühüm strateji perspektivlər müəyyənləşdirir. Dövlətimiz cəmi bir gün çəkən antiterror tədbirləri ilə uzun illərdən bəri Qarabağdakı erməniləri girovluqda saxlayan, onlardan istifadə edərək maddi sərvətlər qazanan kriminal qruplaşmanın, hərbi xuntanın əsarətdən azad etdi. Bu əməliyyatın nəticələri ilə sülh proseslərini yaxınlaşdırırdı. Sülhə doğru yolu müxtəlif təxribatlarla qapamağa çalışan kriminal ünsürlərin də, məkrli məqsədlərlə onlara havadarlıq edən xarici dairələrin də əl-qolunu bağladı. Azərbaycanı böyük parçalamaq, türk dünyasının birləşməsi üçün torpaqlarımızda yerləşdirilmiş terror yuvası birdəfəlik dağıdıldı.

Eyni zamanda Xankəndidəki separatçı rejimin liderlərindən olmuş Ruben Vardanyanın, Arkadi Qukasyanın, Bako Saakyanın, Arayik Harutyunyanın, David İşxanyanın, David Babayanın qandallaraq Bakıya götiriləsi, bir zamanlar Azərbaycan dövlətinə barmaq silkəleyən bu şəxslərin indiki rəzil vəziyyəti göstərir ki, regionumuzda sülhə, təhlükəsizliyə qarşı əməllər tərədənlər, insan faciələrinə, itkilərə bais olanlar, başqalarının əlində alət kimi istifadə edilməyə can-başa razılıq verənlər heç bir halda cəzadan qaćib qurtula biləcəklər. Azərbaycan dövləti onları harada olurlarsa olsunlar tapıb layiq olduqları cəzaya çatdırmaq iqtidarındadır.

Azərbaycan dövləti Vətən mühəribəsindəki tarixi qələbəmizdən

sonra daha da güclənmiş ordumuzun qüdrətini, peşəkarlığını, yüksək döyüş qabiliyyətini, ruhunu sərgilədi. Əməliyyat zamanı yüksək dəqiqiliklə, innovativ silahlarla yalnız hərbi obyektlərin sıradan çıxarılması, heç bir mülki şəxsin, dinc insanın əməliyyatlardan zərər çəkməməsi də bu möhtəşəm tarixin hər zaman rəğbətlə xatırlanmalı olan məqamlarıdır.

Bunu bacarmaq o qədər də asan deyildi. Çünkü hərbi ekspert rəylərinə görə, son saatlarda terrorçular geri çəkilərək dinc insanların yaşadığı ərazilərə siğınmaq isteyirdilər. Bu isə mülki şəxslərin də həyatına müəyyən təhlükələr yaradırdı. Amma Azərbaycan dövləti terrorçu-separatçıları vaxtında müəyyənləşdirib lazımi şəkildə tərk-silah etməklə yanaşı, mülki əhalinin də həyatını qorudu. Onların ziyan çəkməməsi üçün bütün vasitələrdən, imkanlardan istifadə etdi. Eyni zamanda antiterror tədbirləri və nəticələri dinc sakıncların də terrorçuların uzun illərdir davam edən əməllərindən artıq cana doydularını, onlara dəstək verməkləri göstərdi. Nəticədə əlini qırınmış separatçıların silahı yerə qo'yub ağ bayraq qaldırmaqdan başqa əlacları qalmadı.

Yeni strateji dövr başlanır

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qısa müddətə qazanılmış bu mükəmməl nəticə, bu nəticənin yaratdığı tarixi dəyişikliklər dövlət rəhbərimizin "Nəyi, necə, nə vaxt etmək lazımdır, bunu mən bilirəm" kəlmələrinin nə qədər böyük həqiqət olduğunu, eləcə də Azərbaycan Prezidentinin hər sözünə imzası qədər deyər verdiyini bir dəha sübuta yetirdi. Eyni zamanda hər birimizə növbəti dəfə öytəmiş oldu ki, strateji qərarlar, böyük hədəflərə doğru addımlar tələskənliliyi, emosionallığı sevməz. Burada hər addımın öz məqamı, vədəsi var. Azərbaycan həllədici əməliyyat prosesləri lazımi istiqamətə yönəldi və Vətən mühəribəsi ilə qazanlığımız Zəfərin son mərhələsini də eyni möhtəşəmliklə başa çatdırırdı. Əgər ermənilər sülh və Azərbaycanın feal şəkildə həyata keçirdiyi reinteqrasiya proseslərinə sadıqlik göstərənlər, səmimi davrandalar, bundan sonra bu torpaqlarda silahlar əbədilik susacaq. Sülhün əldə olunmasından sonrakı inkişaf prosesləri, müxtəlif tərəflərin regionda six əməkdaşlıq potensialı, əzəli-əbədi yurdularımızın dirçəliyi, genişliqyəsli bərpa-quruculuq tədbirləri, çoxmillətli ölkə olan Azərbaycanın hər kəsi yaratdığı bərəbər hüquq və imkanlar proseslərin davamını ən yüksək səviyyədə tənzimləyəcək.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti antiterror tədbirləri uğurla başa çatıldırdı sonra xalqımıza 20 sentyabr 2023-cü il tarixli müraciətində bu möhtəşəm uğurla daxil olduğumuz yeni strateji dövrün ümumi mənzərəsini də təqdim etdi. Azərbaycan dövlətinin bütün dünyaya örnek olan çoxəslik milli ənənələri, xalqımızın humanizm dəyərlərinə, birgəyəşayış qaydalarına sadıqliyi bu mənzərədə öz laiyqli yerini tutacaq.

**İradə OLİYEVA,
"Azərbaycan"**